

stalterne bort her fra Byen og ud i Landet. Jeg kan sige, at jeg ikke en Gang havde tænkt at tage Ordet ved denne Lejlighed, fordi jeg ikke havde ventet, at man vilde komme ind paa Spørgsmaalet om, hvor Anstalterne eventuelt skulde ligge. Jeg mente i det hele taget, at man i saa Henseende vilde slutte sig til, hvad der er ønsket af Anstalternes nuværende Forstander, idet jeg i saa Henseende ogsaa maa give det ærede Medlem for Vejle Amts 3dje Valgkreds Ret i, at Anstalterne i det hele ere bedst tjente med, at deres nuværende Forstander faar Indflydelse paa, hvor de komme til at ligge. Men da Spørgsmaalet om disse Anstalters Beliggenhed nu er draget frem af det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds, finder jeg Anledning til at sige et Par Ord, i Særdeleshed da det netop træffer sig saaledes, at jeg endogsaa meget godt kender det Sted, som Professor Keller er kommen til, ja, man kan vel gerne sige: baade har udpeget og ønsket som det bedst beliggende for disse Anstalter. Det er nemlig ikke alene saaledes, at dette Sted ligger i min Valgkreds, men jeg bor heller ikke særdeles fjernt fra dette Sted. Naar det nu fra det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds blev gjort gældende, at man maa se sig om efter et billigere Areal, saa ved jeg dog ikke, om det egentlig er det, hvorpaa det kommer an. Thi det er for det første meget relativt, hvad der er billigt; det er nemlig ikke altid det billigste, som koster de færreste Penge, og det synes mig, at det var netop denne Maalestok, som det ærede Medlem var ved at anlægge for, hvad han betragtede som billigt, idet han gjorde gældende, at nede ved Viborg kunde man faa 150 Tdr. Land til en Pris af 40,000 Kr., mens man ved Brejning ikke kunde faa et synderligt større Areal under en Pris af omkring ved 86,000 Kr. Hvis man skal anlægge Maalestokken for Billigheden efter disse Priser, ja, saa har det ærede Medlem for Viborg Amts 5te Valgkreds jo absolut Ret i, at det bliver meget billigere at bygge ved Viborg end ved Brejning. Men det ærede Medlem overser der en Ting, og det er Jordbundens Beskaffenhed, den Frugtbarhed, som Jorden indeholder, og der er jeg aldeles sikker paa, at skønt der jo nok ogsaa kan findes ret frugtbar Jord nede ved Viborg, er den Jord, som ligger ved Brejning, dog adskilligt bedre end den Jord, som ligger ved Viborg, og derfor er det ogsaa i sin Orden, at Jord ved Brejning maa koste adskilligt mere end Jord ved

Viborg, naar der er Tale om lige store Arealer. Naar det ærede Medlem endvidere var inde paa, at man skulde søge et Sted med central Beliggenhed, ja, saa kan man jo egentlig sige akkurat det samme om Brejning, som det ærede Medlem gjorde gældende om Viborg. Thi Brejning ligger aldeles ikke i nogen Udørken her i Landet; man tænker nemlig paa at oprette et Billetsalgssted mellem Børkop og Munkebjerg, og naar et saadant bliver oprettet, komme Anstalterne til at ligge saa at sige umiddelbart ved dette Billetsalgssted. Maa ske ikke alle ærede Medlemmer vide, hvor Brejning ligger, mens alle naturligvis vide, hvor Viborg ligger, men alle ærede Medlemmer vide sandelig ogsaa, hvor Vejle ligger, og naar man ved, hvor Vejle ligger, ved man omtrent ogsaa, hvor Brejning ligger. Og det er jo en bekendt Sag, at Vejle ikke er noget afsides beliggende Sted i Landet, det ligger ogsaa meget centralt, og man kan jo sige, at Brejning ligger akkurat lige saa centralt som Vejle, fordi de Tog, der passere Vejle og gaa Syd paa, ogsaa passere Brejning, lige som ogsaa alle de Tog, der Syd fra passere Vejle, ogsaa passere Brejning. Altsaa, hvad den centrale Beliggenhed angaar, tror jeg heller ikke, at der er noget at sige mod Stedet ved Vejle. Naar det ærede Medlem gjorde gældende, at Viborg egnede sig godt til det omhandlede Øjemed, fordi der ikke er noget stort Handelsrøre ved Viborg, saa ved jeg egentlig ikke, hvad det har at betyde over for en saadan Anstalt. Det, at der eksisterer et livligt Handelsrøre, skulde netop synes at være en betydelig Fordel ved Anstaltens Beliggenhed, da en saadan Anstalt vil blive en ikke ringe Køber, og er der større Handelsrøre i en By, slutter jeg deraf, at der ogsaa er større Tilbud af Varer, at Konkurrencen i det hele taget er større, og Varerne som Følge deraf billigere. Mig forekommer det, at det under alle Omstændigheder maa være en Fordel, at Anstalten ligger ved en By, hvor der er Handelsrøre, fremfor at ligge ved saadan en død By, som Viborg altsaa er. Det, som for det ærede Medlem er en anbefaling for at lægge Anstalten ved Viborg, er altsaa for mig netop en Advarsel derimod. Saa sagde det ærede Medlem, at Befolkningen i Omegnen af Viborg var mere nøjsom end Befolkningen i Omegnen af Vejle. Ja, det ved jeg ikke noget om, men jeg skønner heller ikke, hvad Betydning det kan have for en Abnormanstalt. Omkostningerne ved Anstaltens Drift blive de samme, de Funktionærlønninger, som